

Handläggare
Nanna Spett
Telefon: 08-50828862**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-05-17, p. 12

Tillsynen av avfallsanläggningar och verksamhetsavfall år 2021

Redovisning av miljöförvaltningens tillsynsrapport för avfall

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna tillsynsrapporten för avfall för år 2021.

Anna Hadenius
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Bifogad tillsynsrapport redovisar arbetet inom avfallsområdet år 2021. Avfallsområdet omfattar en mängd olika delar där en betydande uppgift för förvaltningen är att kontrollera hur avfallsanläggningarna, d.v.s. de som har som sin huvudsakliga uppgift att hantera avfall, sköter sina verksamheter. Därutöver omfattar området också tillsyn av annan avfallshantering t.ex. hantering av rivningsavfall, snö eller av farligt avfall inom ett geografiskt område, inrikes och gränsöverskridande transporter, producentansvar, nedskräpning och återvinning av avfall för anläggningsändamål. Området omfattar dock inte kommunalt avfall (tidigare hushållsavfall). Hälsoskyddsavdelningen ansvarar för tillsynen av hanteringen av kommunalt avfall.

Utöver tillsyn omfattar området också deltagande i arbetet med framtagande och uppföljning av planer inom staden, remissarbete och andra strategiska frågor. Även dagvattenfrågor hanteras till viss del inom avfallsområdet.

Under 2021 har ett arbete påbörjats med utökat fokus på avfallsbrottslighet och avfallstransporter.

Viktiga aspekter vid tillsyn av avfallsföretagen

Förutom att kontrollera egenkontrollen hos företagen och efterlevnaden av villkor i meddelade tillstånd kontrollerar miljöförvaltningen bland annat:

- i vilka fraktioner avfallet sorteras och vart de olika fraktionerna skickas samt hanteringen av transportdokument

- risken för förorening av dagvattnet och resultatet av provtagningar av dagvattnet
- förvaring av kemikalier och farligt avfall så att risken för utsläpp till dagvattenbrunnar minimeras
- vilka kemikalier som används och att företagen har kemikalieförteckningar
- arbetet med energi- och transportfrågor

Resultat

Tillsynen under 2021 har visat att läget hos de större aktörerna inom kommunen i stora drag är detsamma som det var 2020. Inget av de tillståndsprövade företagen bröt mot något av villkoren i sina tillstånd. De tillståndspliktiga avfallsföretagen hade kemikalieförteckningar, liksom de anmälningspliktiga som hanterar kemikalier.

Tillsynen av dagvattenhanteringen hos de företag som har verksamhet som riskerar att förorena dagvattnet har fortsatt och förbättringar har skett.

Rivningstillsyn

Miljöförvaltningen har fortsatt med tillsynen av hanteringen av rivningsavfall.

Resultat

Utsortering för återbruk förekommer i få rivningsprojekt. Trots miljöförvaltningens uppmuntran om ett ökat återbruk hävdar verksamhetsutövarna att efterfrågan på begagnade byggprodukter på marknaden är liten eftersom kvaliteten inte kan säkerställas, att det råder brist på lagringsutrymmen och att tidspressen är stor vid rivningar. Det är än så länge mer lönsamt att hantera restprodukterna som avfall. Förvaltningen fortsätter dock att lyfta frågan i tillsynen samt i andra sammanhang som t.ex. handlingsplanen för cirkulärt byggande. Även stadsbyggnadsnämnden, som beviljar rivningslov, kan hjälpa till i arbetet eftersom det ställs krav enligt PBL (Plan- och bygglagen (2010:900)) på kontrollplanen att identifiera vilka byggprodukter som kan återanvändas och hur dessa ska tas om hand.

Det är svårt att följa att allt det som hittades vid inventeringen och som blir farligt avfall vid rivningen lämnats till en godkänd mottagare. Hur avfallet behandlas hos mottagaren, som oftast finns i en annan kommun och som inte omfattas av förvaltningens tillsyn, och hur avfallet slutligen destrueras eller återvinns kontrollerar inte miljöförvaltningen.

Strategiskt arbete

Under 2020-2021 uppdagades omfattande avfallsfusk när lagrade massor brann i Kagghamra i Botkyrka kommun. Händelsen föran-

ledde ett arbete i Stockholm med att granska den aktuella verksamhetsutövarens verksamhet i Stockholms kommun och se över hur miljöförvaltningen kan utöka sin tillsyn för att motverka avfallsbrottslighet. Miljöförvaltningen har under 2021 bl.a.

- samverkat med länsstyrelsen (miljöbrottsamverkan),
- samverkat med Naturvårdsverket (deltagande i referensgruppsmöte inom regeringsuppdraget *Förstärkta åtgärder mot brottslighet inom avfallsområdet*),
- utformat nya tjänster som kan fokusera på illegal verksamhet,
- förberett arbetet för utökad tillsyn av avfallstransportörer.

Under 2021 har företagsenheten deltagit i förvaltningens interna miljögrupp, i förvaltningens interna dagvattengrupp och i Bällstaågruppen.

Exempel på kommande tillsynsbehov inom avfallsområdet är:

- Tillsyn av avfallstransportörer
- Kartläggning och spårning av illegal avfallsverksamhet

Det pågår mycket inom avfallsområdet nationellt

Mer ordning och reda inom avfallsområdet

Avfallsskandalerna som uppdagats nationellt det senaste året har medfört att regeringen lämnat förslag på ändringar i lagstiftningen för en säkrare avfallshantering¹. Sannolikt kommer det sammantaget innebära ett ökat behov av nya tillsynsinsatser. Förslaget remitterades till staden. Nämnden avstyrkte förslagen i beslut den 31 mars 2021 (dnr 2021-2277) såvitt avser ändrade provningsnivåer för mekanisk bearbetning, sortering och lagring av avfall samt undantag från tillstånds- och anmälningsplikt för viss användning av massor för anläggningsändamål på grund av brister i underlaget. Nämnden tillstyrkte övriga delar av remissen med de synpunkter som framgår nedan.

Hantering av schaktmassor

Naturvårdsverket ska göra en översyn av dagens hantering av schaktmassor och föreslå hur regelverket och eventuella andra styrmedel kan justeras för att åstadkomma en mer ändamålsenlig hantering som bidrar till en cirkulär ekonomi. Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget senast den 1 juni 2022.

Det är svårt att i Stockholm hitta lämpliga ytor för masshantering som inte är alltför långt bort men som ändå inte stör närboende. Det behövs också en systematik för att förena tillgång med efterfrågan.

Miljöförvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor. Projektets syftar bl.a. till att minska transporternas klimatpåverkan och att ta fram en modell för samverkan inom länet för att främja ökad återvinning. Utöver staden deltar Länsstyrelsen Stockholm, Region Stockholm, STORSTHLM och Trafikverket

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Rapport om tillsynen av avfallsanläggningar och verksamhetsavfall år 2021.